

Gfv. IX. 30. 315/2011/4. szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Tóth Kálmán Tamás ügyvéd által képviselt **felperesnek**, dr. Gremsperger Gábor ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **megbízási díj megfizetése** iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 11.G.300.753/2009. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Bíróság 3.Gf.76.555/2010/3. számú ítéletével befejezett perében az említett ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. január 24-én megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 3.Gf.76.555/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 58.600 (Ötvennyolcezer-hatszáz) Ft felülvizsgálati perköltséget. Megállapítja, hogy az alperes 20.400 (Húszezer-négyszáz) Ft lerótt felülvizsgálati illeték erejéig illeték visszatérítésre jogosult.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes mint megbízó és a felperes mint megbízott által 2003. május 7-én megkötött megbízási szerződés szerint az alperes az általa kifejlesztésre kerülő A filmtablettával kapcsolatosan megbízta a felperest, hogy a termékfejlesztés során biztosítsa a fejlesztéshez szükséges tudományos háttérrel, készítse a termékfejlesztési folyamatra vonatkozó összefoglaló jelentéseket, illetve a forgalomba hozatali engedély megszerzése után lásson el a termékkel kapcsolatos szaktanácsadói és szakértői feladatokat (3. pont). A megbízás keretében a felperes a forgalomba hozatali engedély megszerzéséig az alperes által „igényelt rendszerességgel”, ezt követően pedig „a felmerülő szakmai feladatokkal kapcsolatban alkalomszerűen” volt köteles beszámolókat

készítésére is. A felek a szerződést határozott időtartamra, a forgalomba hozatali engedély kézhezvételétől számított 3 év elteltéig szóló időtartamra kötötték meg, a felperest megillető megbízási díjat 11.000.000 Ft + ÁFA összegben határozták meg. Ebből az összegből 2.000.000 Ft + ÁFA-t a forgalomba hozatali engedély kézhezvételétől számított 30 napon belül kellett az alperesnek megfizetnie, a forgalomba hozatali engedély kézhezvételétől számított 3 évben pedig az alperes évente volt köteles 3.000.000 Ft + ÁFA összegű díj fizetésére akként, hogy az első részlet a forgalomba hozatali engedély kézhezvételétől számított 1 éves időtartam lejártakor, a további két részlet pedig az ugyanezen időponttól számított 2 éves, illetve 3 éves időtartam lejáratkor volt esedékes.

A forgalomba hozatali engedély kiadására 2005. szeptember 29-én került sor.

Az alperes 2008. május 14-én kelt levelével - arra hivatkozással, hogy a termék piaci bevezetésének megghiúsulása miatt a megbízási szerződés hatályban tartása okafogyottá vált - a Ptk. 483. § /1/ bekezdése alapján azonnali hatállyal felmondta a megbízási szerződést.

A szerződésben kikötött megbízási díjból csak 8.000.000 Ft + ÁFA-t fizetett meg az alperes.

A fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban a felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes azonnali hatályú felmondása jogellenes, mert az nem valós okon alapul. Állította, hogy a termék piaci bevezetése nem hiúsult meg, az forgalomba került. E mellett kérte, hogy a bíróság a kifizetni elmulasztott 3.000.000 Ft + ÁFA díjrészlet megfizetésére is kötelezze az alperest, mert ez az összeg a termék forgalomba kerülésétől függetlenül megilleti a felperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 20. sorszámú ítéletével 2.343.750 Ft és ennek 2008. május 14-től járó kamatai tekintetében marasztalta az alperest, a felperes ezt meghaladó keresetét elutasította. Abból indult ki, hogy a peres felek egy folyamatosan ellátandó feladat elvégzésére kötöttek megbízási szerződést, mely az alperes azonnali hatályú felmondása következtében a szerződés lejárt - 2008. szeptember 29-e - előtt megszűnt.

Tényként állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a készítmény forgalmazása 2007-től nagymértékben visszaesett majd megszűnt, így a megbízási tárgytalanná válására hivatkozással az alperes jogosult volt azonnali hatállyal felmondani a szerződést.

Az elsőfokú ítélet szerint az utolsó díjrészletként járó 3.000.000 Ft + ÁFA megfizetése 2008. szeptemberében lett volna esedékes, de mivel a szerződés azonnali hatályú felmondás következtében már korábban megszűnt, a felperes a 3.000.000 Ft + ÁFA megbízási díjnak

hét és fél hónapra - 2007. októberétől 2008. május közepéig - eső arányos részét követelheti. Erre figyelemmel marasztalta az alperest 2.343.750 Ft-ban és ennek a megbízás megszűnésétől esedékes kamataiban.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét pedig helybenhagyta. A jogerős ítélet indoklásában rámutatott arra, hogy a felperesnek a megbízási szerződés alapján az alperes rendelkezésére kellett állnia és a forgalomba hozatali engedély kézhezvételét követő időszakban „a felmerülő igény szerint” kellett írásos beszámolót készítenie, szaktanácsot nyújtania, szakértői véleményt előterjesztenie. A felperes a szerződés megszűnéséig az alperes rendelkezésére állt. Eleget tett tehát a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségeknek, így a vitatott időszakra eső arányos díjazás megillette.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, illetve a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, ennek hiányában pedig új eljárás elrendelését kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 478. § /3/ bekezdésébe ütközik, az eljáró bíróságok helyes tényállás alapján téves következtetésekre jutottak. Felülvizsgálati kérelmét a következőkkel indokolta:

A 2005. szeptemberében kiadott forgalomba hozatali engedély ellenére a termék tényleges piaci bevezetése „sajnálatos piaci összefüggések miatt” végül megghiúsult, és mivel gyakorlatilag tényleges forgalmazásra nem került sor, a forgalmazáshoz kapcsolódó megbízotti teljesítés is értelemszerűen elmaradt.

A felperest nem a megbízás időtartama alapján, hanem az elvégzett feladat alapján és annak arányában illeti meg a díjazás. 2005-ben ugyan 44.117 db termék előállítására megtörtént, de annak több mint 80 %-a selejtezésre került. 2007-ben a termékeknek csak 2 %-át forgalmazták, 2008-ban pedig forgalmazás egyáltalán nem történt. Az értékesítések hiányában értelemszerűen maradt el a felperesi teljesítés is, tehát hiányzik a felperes díjigényének az alapja. A felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy 2007-2008 év folyamán munkát végzett, ennek bizonyítására viszont - jelentések, beszámolók csatolásával - nem került sor. 2007. szeptembere és 2008. május 14-e között a felperes egyáltalán nem teljesített, a tevékenységével arányos díjat pedig az alperes már megfizette részére. Az alperes marasztalása sértene a szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyenértékűségének elvét és a felperes jogalap nélküli gazdagodását idézné elő. A szerződésből egyébként sem következik az, hogy a megbízási díj a „rendelkezésre állás” ellenében illetné meg a felperest.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta felül és arra a megállapításra jutott, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

A peres felek között senki által nem vitatottan megbízási szerződés jött létre, tehát a felperesnek a rábízott ügyet kellett ellátnia, és a díjazásra tevékenysége eredményétől függetlenül jogosult volt. A Kúria álláspontja szerint a rendelkezésre álló iratok alátámasztják azt, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 478. § /3/ bekezdésének helyes alkalmazásán alapul.

A megbízó alperes gyógyszerek és gyógyhatású készítmények gyártásával, forgalmazásával és kereskedelmével foglalkozó részvénytársaság, a megbízott felperes pedig kutatási és szaktanácsadási tevékenységgel foglalkozó gazdasági társaság, melynek beltagja és képviselője - a perben meghallgatott tanúk által professzorként említett - dr. Cs A. A szakirodalomban megjelent publikációk alapján az alperes érdeklődését felkeltette az, hogy a B-vitamin különböző kombinációinak lehet-e szerepe az érelmeszesedés visszaszorításában, és az ezzel kapcsolatban már megindult gyógyszerfejlesztése során keresett kapcsolatot a felperes beltagjával és képviselőjével, aki - ahogy azt dr. K Cs, az alperes orvosigazgatója tanúvallomásában említette - „ezen a területen elismert szakember volt”. A felperes 2003. január 2-án írásbeli megbízási szerződés alapján 75.000 Ft megbízási díj ellenében elkészítette az alperes számára a gyógyszer klinikai dokumentációját és megírta szakértői véleményét. E szerződés teljesítése után került sor a perbeli, a 2003. május 7-i keltű megbízási szerződés megkötésére, mely szerint az alperes nemcsak a forgalomba hozatali engedély megszerzéséig terjedő időszakban, hanem az azt követő 3 évben is igényt tartott a felperes tevékenységére.

A szerződéskötéssel egy speciális ügyviteli kötelelem jött létre a peres felek között. A felperes szolgáltatására egy új filmtabletta előállításának és forgalmazásának elősegítéséhez volt szükség. A szerződés 4.) pontja kikötötte, hogy a megbízás teljesítése érdekében dr. Cs A köteles személyesen eljárni, tehát a megbízási szerződés megkötésekor fokozott jelentősége volt annak a bizalomnak, amely a speciális szaktudással rendelkező és szakmai tekintélynek számító dr. Cs A iránt megnyilvánult. Dr. K Cs - az alperes orvosigazgatója - a 11. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített tanúvallomásában előadta, hogy a 2003. május 7-i szerződéskötéssel azt kívánták elérni, hogy az alperes az engedélyeztetési folyamat során megfelelő szakmai támogatásban részesüljön a felperes beltagja részéről és igényt tartottak szakértelmére a forgalomba hozatali engedély kiadása után is. Nem látták előre, hogy utóbbi időszakban pontosan mely okok felmerülése miatt fogják igényelni

közreműködését, de például azzal is számoltak, hogy szakértői tevékenységére szükség lehet akkor, ha a terméknek valamilyen mellékhatása jelentkezik. A Kúria álláspontja szerint mindezen körülmények megfelelően alátámasztják a másodfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a felperes munkájának lényege a szakmai háttér biztosítása volt.

A felperes a szerződés megszűnéséig az alperes rendelkezésére állt, készen állt arra, hogy az alperes igényének függvényében szakmai tanácsokat adjon, szakértői feladatokat lásson el, és a rendelkezésre állás hiányát az alperes sem vonta kétségbe. A felperes egyébként állította, hogy szakmai konzultációkra az utolsó 7,5 hónapban is többször került sor. Tény, hogy a felperes nem tudott csatolni olyan jelentéseket és beszámolókat, melyeket 2007. októberétől készített volna az alperes kérésére, de a felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben ez nem bizonyítja azt, hogy 2007. októbere és 2008. májusa között a felperes részéről semmiféle teljesítésre nem került sor. A szerződés 5.) pontja akként rendelkezik, hogy a forgalomba hozatali engedély megszerzése után a felperes csak alkalomszerűen köteles írásbeli beszámoló készítésére valamely felmerülő szakmai feladattal kapcsolatban, az alperes pedig nem állította, hogy felmerült volna olyan szakmai feladat, mellyel kapcsolatban a felperes elmulasztotta volna az írásos beszámoló készítését. Nem merült fel a per során arra nézve sem adat, hogy 2007. októbere és 2008. májusa között a felperes az alperes kérése ellenére elzárkózott volna a szaktanácsadástól, valamely szakértői feladat ellátásától.

A Kúria nem vitatja, hogy 2007-ben a termék forgalma visszaesett, hogy a terméket ki kellett vezetni a piacról és így a felperes megbízása okafogyottá vált. Erre tekintettel az alperes jogosult volt 2008. május 14-én az azonnali hatályú felmondásra, de ebből még nem következik, hogy a 2007. október és 2008. május 14. közötti időszak tekintetében a felperes a megbízási díj arányos részét nem igényelhetné. Figyelemmel arra, hogy a felperest - a perbeli szolgáltatás jellege folytán - a megbízási díj a kifejtett tevékenység mennyiségétől függetlenül illette meg, helyesen és nem okszerűtlenül állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperest a ki nem fizetett megbízási díjrészlet időarányosan kiszámított része illeti meg, mert az adott esetben ez minősült a tevékenységgel arányos összegnek. A jogerős ítélet tehát nem sérti a Ptk. 478. § /3/ bekezdésében írtakat.

Mindezek alapján a Kúria a Pp. 275. § /3/ bekezdésének alkalmazásával a rendelkező rész szerint döntött.

Az alperes eredménytelenül nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ezért viselni köteles saját felmerült perköltségét és köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíj formájában, ÁFA-val növelt,

de mérsékelt mértékű - a kifejtett munkával arányos - felülvizsgálati perköltségét, a Pp. 270. § /1/ bekezdés, 78. § /1/ bekezdés és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/-/6/ bekezdés alapján.

A felperes 140.625 Ft felülvizsgálati illeték helyett 161.000 Ft illetéket rótt le, ezért a Kúria az 1990. évi XCIII. törvény 80. § /1/ bekezdés f) pontja, illetve 81. § /2/ bekezdése alapján az illeték visszatérítés tárgyában rendelkezett. Erről az elsőfokú bíróság útján értesíti az illetékes adóhatóságot. A felperesnek a visszatérítést kérelmeznie kell.

Budapest, 2012. január 24.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Dr.Lőrincz Györgyné sk. előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk. bíró